

Beleidsinformatie

Veilig Thuis

1e halfjaar van 2019

Beleidsinformatie

Veilig Thuis

1e halfjaar van 2019

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2018-2019	2018 tot en met 2019
2018/2019	Het gemiddelde over de jaren 2018 tot en met 2019
2018/'19	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2018 en eindigend in 2019
2016/'17-2018/'19	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2016/'17 tot en met 2018/'19

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2019.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

1. **Werkwijze Veilig Thuis** 5
2. **Uitkomsten** 10
3. **Duiding van de kwaliteit** 13

Inleiding

Nederland telt 26 Veilig Thuis-organisaties, die het advies- en meldpunt zijn voor (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling¹⁾. Slachtoffers, omstanders en professionals²⁾ kunnen contact opnemen met Veilig Thuis als zij een vermoeden hebben van kindermishandeling en/of huiselijk geweld. Veilig Thuis kan advies en ondersteuning geven over wat de beller zelf kan doen. Is dit niet mogelijk of is de situatie te complex of ernstig? Dan kan de beller een melding doen en komt Veilig Thuis in actie.

Veilig Thuis-organisaties leveren elk halfjaar gegevens aan het CBS ten behoeve van de Beleidsinformatie Veilig Thuis. Deze beleidsinformatie is bedoeld voor gemeenten en de betrokken departementen als ondersteuning voor de beleidsontwikkeling voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Uiteraard kunnen de Veilig Thuis-organisaties zelf ook gebruik maken van de beleidsinformatie in een onderlinge leer- en verbetercyclus. In een informatieprotocol hebben het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het ministerie van Justitie en Veiligheid vastgelegd welke gegevens de Veilig Thuis-organisaties moeten aanleveren. Het CBS verwerkt deze gegevens tot bruikbare informatie, in de vorm van statistieken en rapportages en publiceert deze zodat iedereen daar gebruik van kan maken.

In deze publicatie worden de resultaten uit de Beleidsinformatie Veilig Thuis over het 1e halfjaar van 2019 beschreven. Het 1e halfjaar van 2019 is de eerste verslagperiode waarin de Veilig Thuis-organisaties de gegevens moesten aanleveren volgens de nieuwe versie 2.0 van het Informatieprotocol Veilig Thuis. Deze nieuwe versie is in nauw overleg met alle betrokken partijen tot stand gekomen en sluit aan bij de vernieuwde werkwijze van Veilig Thuis zoals die beschreven is in het Handelingsprotocol Veilig Thuis³⁾. Met de implementatie van deze nieuwe versie van het informatieprotocol hebben de Veilig Thuis-organisaties meer eenduidigheid en een kwaliteitsimpuls gegeven aan de gegevenslevering aan het CBS.

¹⁾ Zie <https://veiligthuis.nl/>

²⁾ Voor professionals geldt een meldcode, zie <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>

³⁾ Zie https://veiligthuis.nl/veiligthuis-interactief-protocol_v3/

1.

Werkwijze

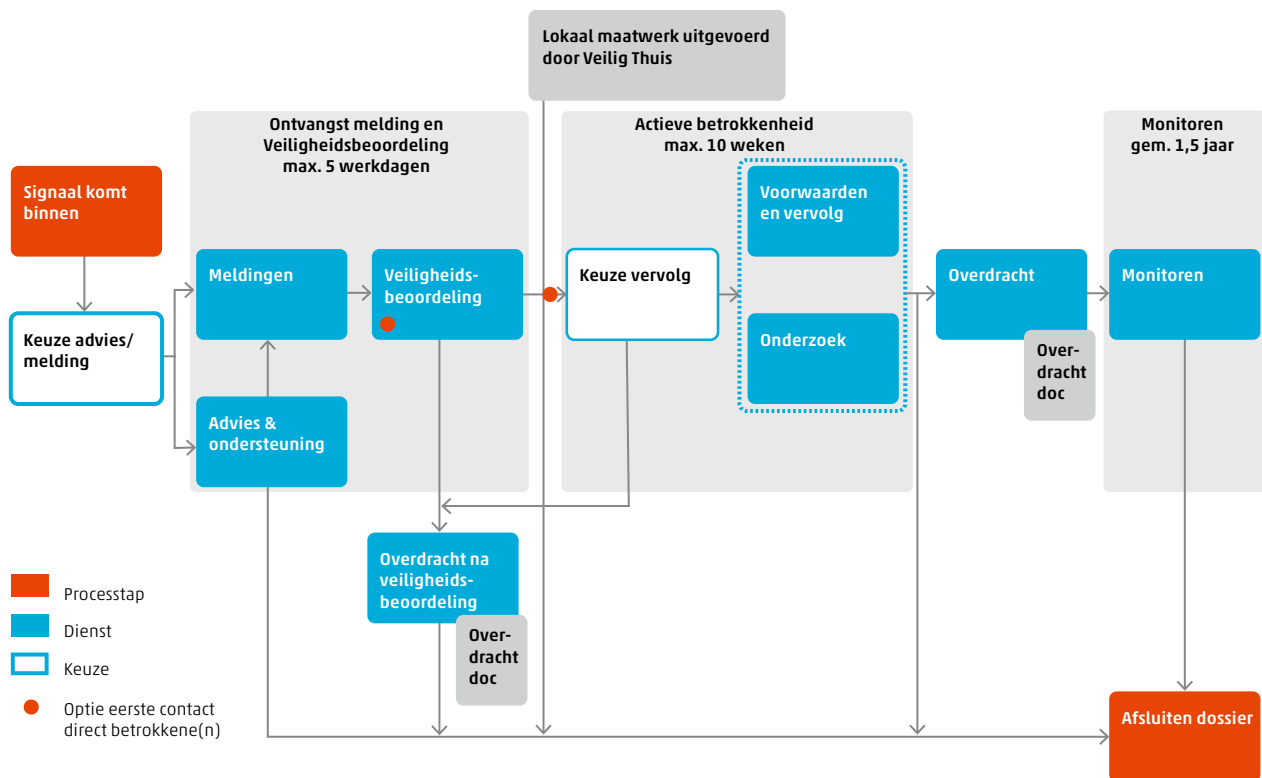
Veilig Thuis

In de vernieuwde werkwijze Veilig Thuis hebben de Veilig Thuis-organisaties hun wettelijke taken uitgewerkt in acht activiteiten:

- Advies en ondersteuning
- Meldingen
- Veiligheidsbeoordeling
- Overdracht na veiligheidsbeoordeling
- Voorwaarden en Vervolg
- Onderzoek
- Overdracht
- Monitoren

Onderstaand schema uit het Handlingsprotocol Veilig Thuis geeft de samenhang weer van al deze delen van het werkproces van Veilig Thuis.

Algemeen proces Veilig Thuis

Hieronder wordt een korte beschrijving van elke activiteit gegeven¹⁾ én wordt beschreven welke gegevens over elke activiteit bij het CBS worden aangeleverd.

¹⁾ Deze korte beschrijving is gebaseerd op het Handlingsprotocol Veilig Thuis.

Advies en ondersteuning

Een op de behoefte van de adviesvrager afgestemde set van aanwijzingen, raadgevingen en tips met als doel de adviesvrager in staat te stellen zelf verder te kunnen handelen in situaties van huiselijk geweld en/of kindermishandeling of bij een vermoeden daarvan.

Van elk advies zijn de volgende kenmerken aangeleverd bij het CBS:

- Start- en einddatum²⁾
- Gemeente
- (Vermoedelijke) aard van het huiselijk geweld of kindermishandeling
- Aanvullende informatie over de veiligheidsproblematiek
- Vermoedelijke duur van het huiselijk geweld of kindermishandeling
- Functie of rol adviesvrager³⁾
- Organisatie van adviesvrager⁴⁾

Melding

Het kenbaar maken aan Veilig Thuis van een situatie of vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling met vermelding van de persoonsgegevens van de betrokkene(n).

Van elke melding zijn de volgende kenmerken aangeleverd bij het CBS:

- Datum melding
- Functie of rol melder³⁾
- Organisatie van melder⁴⁾
- Anonieme melding (J/N)
- (Vermoedelijke) aard van het huiselijk geweld of kindermishandeling
- Aanvullende informatie over de veiligheidsproblematiek
- Vermoedelijke duur van het huiselijk geweld of kindermishandeling

Veiligheidsbeoordeling⁵⁾

Besluitvorming door Veilig Thuis over de vervolgstappen die naar aanleiding van de melding gezet worden en over de vraag aan welke professional of instelling de verantwoordelijkheid voor de verdere aanpak van de melding wordt toebedeeld.

Van elke veiligheidsbeoordeling zijn de volgende kenmerken aangeleverd bij het CBS:

- Datum veiligheidsbeoordeling
- Inhoud veiligheidsbeoordeling
(vervolgstappen bij VT, overdracht, geen vervolg, inzet regionale maatwerktaak VT)
- Veiligheidstaxatie
(o.a. acute onveiligheid, structurele onveiligheid, multi-problematische leefsituatie, geen zorgen over veiligheid)

²⁾ Eén advies/ondersteuning kan uit meerdere contactmomenten bestaan.

³⁾ Bij een beroepsmatige betrokkenheid wordt de functie van de adviesvrager/melder gevraagd; bij een niet-beroepsmatige betrokkenheid wordt de rol van de adviesvrager/melder gevraagd.

⁴⁾ Alleen bij beroepsmatig betrokken adviesvragers/melders.

⁵⁾ Voorheen triage genoemd.

Voorwaarden en Vervolg

Veilig Thuis werkt met het gezin of huishouden en met de ketenpartners samen aan verdere hulp en behandeling.

Van elke dienst 'Voorwaarden en Vervolg' zijn de volgende kenmerken aangeleverd bij het CBS:

- Start- en einddatum
- Aard van het huiselijk geweld of kindermishandeling na inzet dienst (conclusie Veilig Thuis)
- Aanvullende informatie over de veiligheidsproblematiek
- Vermoedelijke duur van het huiselijk geweld of kindermishandeling

Onderzoek

De dienst 'Onderzoek' wordt ingezet als er nog geen antwoord is op de vraag of er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. De dienst 'Onderzoek' wordt ook ingezet in het geval de leden van het gemelde gezin of huishouden niet willen samenwerken met Veilig Thuis.

Van elke dienst 'Onderzoek' zijn de volgende kenmerken aangeleverd bij het CBS:

- Start- en einddatum
- Aard van het huiselijk geweld of kindermishandeling na inzet dienst (conclusie Veilig Thuis)
- Aanvullende informatie over de veiligheidsproblematiek
- Vermoedelijke duur van het huiselijk geweld of kindermishandeling
- Uitkomst onderzoek

Overdracht (al dan niet direct na veiligheidsbeoordeling)

Veilig Thuis kan bij de uitvoering van meerdere diensten het besluit nemen tot overdracht. Dat kan na afronding van de veiligheidsbeoordeling, na de dienst 'Voorwaarden en Vervolg' en na de dienst 'Onderzoek'. Overdracht is mogelijk aan:

- een of meerdere professionals, diensten of instellingen;
- de direct betrokkenen zelf.

Van elke overdracht zijn de volgende kenmerken aangeleverd bij het CBS:

- Het type partij aan wie is overgedragen⁶⁾
- Of de ingezette hulp al aanwezig was of nieuw is ingezet

Monitoring

Nagaan of aan de veiligheidsvoorwaarden wordt voldaan, of directe en stabiele veiligheid wordt hersteld en of gewerkt wordt aan herstel van schade als gevolg van het huiselijk geweld en/of de kindermishandeling.

⁶⁾ Bijvoorbeeld het cliëntsysteem, een GGZ-instelling of het sociaal team.

Van elk monitoringsmoment zijn de volgende kenmerken aangeleverd bij het CBS:

- Datum monitoringsmoment
- Veiligheidsscore (op een schaal van 0 tot 10)

Daarnaast leveren de Veilig Thuis-organisaties ook nog enkele gegevens over alle dossiers/casussen die actief zijn geweest in de verslagperiode (begin- en einddatum, gemeente). Het casusnummer zorgt voor de verbinding tussen alle meldingen, diensten, overdrachten en monitoringsmomenten die bij de betreffende casus horen.

2.

Uitkomsten

In deze rapportage wordt de definitie van huiselijk geweld en kindermishandeling gebruikt zoals Veilig Thuis die hanteert.

Huiselijk geweld

Lichamelijk, geestelijk of seksueel misbruik of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring (definitie artikel 1 Wmo 2015). Met 'huiselijke kring' worden (ex-)partners, familieleden en huisvrienden bedoeld. Het woord huiselijk verwijst niet naar de plaats van het delict (het kan zowel binnenshuis als buitenshuis plaatsvinden) maar naar de relatie tussen pleger en slachtoffer. Bij huiselijk geweld kan het gaan om lichamelijk, psychisch of seksueel misbruik. Het kan de vorm aannemen van (ex-)partnergeweld, eer gerelateerd geweld, huwelijksdwang, kindermishandeling, geweld tegen of verwaarlozing van ouderen of geweld tegen ouders.

Kindermishandeling

Vorm van – voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige – interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Het gaat hierbij om: seksuele mishandeling, fysieke mishandeling, emotionele/psychische mishandeling, fysieke verwaarlozing, emotionele/psychische verwaarlozing en getuige zijn van partnergeweld (Definitie artikel 1 Jeugdwet).

In het 1e halfjaar van 2019 hebben de Veilig Thuis-organisaties 53 duizend adviezen gegeven en 65 duizend meldingen ontvangen.

De uitkomsten zijn te vinden in de losse tabellenbijlage. In onderstaande tabel worden alleen enkele kerncijfers gegeven.

De tabellenbijlage bevat gedetailleerde uitkomsten, zowel landelijk als per Veilig Thuis-regio. Uit deze bijlage is onder andere af te leiden dat:

- 55 procent van de adviezen gegeven wordt aan personen die daar vanuit een beroepsmatige rol om vragen;
- 46 procent van de adviezen betrekking heeft op kindermishandeling¹⁾;
- bij 16 procent van de adviezen een conflictscheiding een rol speelde;
- 60 procent van de meldingen komt van de politie en overige justitie- en veiligheidspartners;

¹⁾ Al dan niet in combinatie met andere vormen van geweld.

Kerncijfers¹⁾, 1e halfjaar van 2019*

	Gestarte advie- zen	Ont- vangen meldin- gen	Actieve casussen		Actieve diensten onderzoek		Actieve diensten Voorwaarden en Vervolg				Over- drach- ten ²⁾	
			waarvan gestart	waarvan gesloten	waarvan gestart	waarvan gesloten	waarvan gestart	waarvan gesloten	waarvan gestart	waarvan gesloten		
	aantal											
Totaal	53 080	64 960	64 040	52 555	44 215	4 165	3 435	2 860	4 965	4 925	3 325	62 075
Amsterdam Amstelland	2 470	5 730	5 635	4 735	4 145	115	115	80	295	295	210	7 350
Brabant-Noordoost	1 415	1 840	1 805	1 500	1 180	205	205	140	245	245	150	1 620
Drenthe	1 145	1 235	1 260	1 000	750	215	150	135	80	80	50	1 330
Flevoland	2 615	2 830	2 575	2 200	1 750	55	55	35	405	405	230	3 050
Friesland	2 450	2 165	2 255	1 785	1 560	375	300	275	310	310	255	2 345
Gelderland-Midden	2 865	1 935	2 020	1 610	1 495	200	140	160	35	35	15	2 620
Gelderland-Zuid	2 165	1 050	1 175	870	605	340	245	280	150	150	115	665
Gooi en Vechtstreek	865	830	630	585	370	5	5	0	250	250	150	105
Groningen	1 815	1 735	1 860	1 440	1 205	230	175	200	60	60	40	1 405
Haaglanden	4 140	4 955	5 075	4 010	3 675	345	345	135	390	390	235	7 395
Hollands-Midden	2 405	3 155	3 015	2 570	2 135	155	155	75	140	140	95	5 230
IJsselland	1 290	1 270	1 320	1 055	845	180	180	105	135	135	80	925
Kennemerland	1 525	1 790	1 880	1 475	1 315	45	45	20	100	100	50	1 230
Midden-Brabant	1 630	2 185	1 805	1 725	1 135	125	100	100	255	230	185	1 765
Noord en Oost Gelderland	1 240	1 745	1 690	1 410	1 250	55	55	15	55	55	20	455
Noord- en Midden Limburg	2 640	1 640	1 745	1 315	1 045	95	85	65	550	540	415	1 250
Noord-Holland Noord	2 275	2 090	2 295	1 680	1 560	355	255	305	55	55	30	1 095
Overijssel regio Twente	1 365	1 570	1 310	1 305	535	10	10	5	225	225	165	1 215
Rotterdam-Rijnmond	3 830	7 390	6 805	5 650	4 505	120	65	110	365	365	305	6 690
Utrecht	2 635	5 595	5 670	4 920	4 860	180	180	80	200	200	95	2 775
West-Brabant	1 705	3 020	3 235	2 245	2 425	90	55	65	110	110	60	2 560
Zaanstreek-Waterland	1 400	1 125	1 120	935	735	25	25	10	25	25	20	315
Zeeland	1 270	1 065	990	890	660	95	90	70	70	70	50	465
Zuid-Holland Zuid	1 440	1 850	1 760	1 400	1 210	120	120	65	50	50	30	3 525
Zuid-Limburg	1 745	2 255	2 500	1 880	1 250	315	175	255	190	190	145	1 165
Zuidoost-Brabant	2 745	2 920	2 610	2 370	2 020	115	115	65	215	215	140	3 530

Bron: CBS.

¹⁾ Alle kerncijfers hebben betrekking op de genoemde verslagperiode.

²⁾ Alleen overdrachten in casussen die afgesloten zijn in de verslagperiode. Overdrachten zijn op persoonsniveau.

- 27 procent van de meldingen betrekking heeft op partnergeweld¹⁾;
- bij 1 procent van de meldingen eer gerelateerd geweld een rol speelt;
- in 48 procent van de meldingen bij de veiligheidsbeoordeling gekozen wordt voor een overdracht²⁾;
- in 5 procent van de meldingen sprake is van acute onveiligheid³⁾;
- in 75 procent van de afgeronde onderzoeken waarin een vermoeden van kindermishandeling is onderzocht, het vermoeden wordt bevestigd;
- 49 procent van de overdrachten naar jeugdzorg/jeugdhulp zijn.

²⁾ Naar het cliëntsysteem, naar het lokale veld, naar een instelling of professional die al bij het gezin of huishouden betrokken is of naar een multidisciplinair team.

³⁾ Of een vermoeden van acute onveiligheid.

3.

Duiding

van de

kwaliteit

De vernieuwde werkwijze van Veilig Thuis heeft onder andere geleid tot een kwaliteitsimpuls van de Beleidsinformatie Veilig Thuis. Op basis van gesprekken met Veilig Thuis is duidelijk dat de aangeleverde informatie over het 1e halfjaar van 2019 vollediger en onderling vergelijkbaarder is dan in de voorgaande jaren. Alle (of zo goed als alle) adviezen en meldingen die betrekking hebben op casussen uit het 1e halfjaar van 2019 zijn aangeleverd bij het CBS. Maar vermoedelijk zijn bij sommige Veilig Thuis-organisaties de diensten, die nog zijn gestart vóórdát de administratiesystemen zijn aangepast aan versie 2.0 van het informatieprotocol, niet of niet allemaal meegeleverd aan het CBS. Het is niet bekend in welke mate dit het geval is. Er is dus enige voorzichtigheid op zijn plaats bij alle uitkomsten in deze rapportage die betrekking hebben op afgeronde diensten 'Voorwaarden en Vervolg' en 'Onderzoek'.

Net zoals bij elke overgang naar een nieuwe werkwijze en bijbehorende nieuwe inrichting van de administratiesystemen, zijn er ook in dit geval nog een aantal punten die in de komende periode verder zullen verbeteren. In de nieuwe situatie moeten Veilig Thuis-organisaties namelijk ook enkele kenmerken van adviezen, meldingen, casussen, diensten en overdrachten aanleveren die voorheen niet hoefden te worden aangeleverd (onder andere de veiligheidstaxatie en de aanvullende informatie veiligheidsproblematiek). Deze kenmerken werden in de oude inrichting van de administratiesystemen niet, of niet eenduidig, vastgelegd. Van adviezen, meldingen, casussen, diensten en overdrachten die nog in de oude inrichting zijn geadmineistreerd, zullen deze nieuwe kenmerken dus vaker ontbreken in de leveringen aan het CBS. In welke mate deze kenmerken ook écht ontbreken hangt af van de wijze waarop de betreffende Veilig Thuis-organisatie deze kenmerken al dan niet eenduidig administreerde in de oude inrichting én van eventuele handmatige inspanningen die vervolgens gedaan zijn om deze kenmerken alsnog toe te voegen aan de leveringen aan het CBS. Dit probleem wordt vanzelf elk halfjaar kleiner, omdat er steeds minder adviezen, meldingen casussen, diensten en overdrachten zullen overblijven die nog in de oude situatie zijn gestart. Ook zijn er 5 Veilig Thuis-organisaties die pas in de loop van het 1e halfjaar van 2019 over zijn gegaan naar de nieuwe inrichting van de administratiesystemen (Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland, Groningen, Zuidoost-Brabant en Amsterdam-Amstelland). Bij deze Veilig Thuis-organisaties zullen dus ook wat meer van deze nieuwe kenmerken ontbreken bij adviezen, meldingen, casussen en diensten die aan het begin van het 1e halfjaar 2019 zijn geadmineistreerd. In de tabellenbijlage wordt het aantal gevallen waarin een kenmerk ontbreekt expliciet getoond (onder het label 'onbekend').